

INKLUDERENDE OPPLÆRING – TA GREP! ANBEFALINGENE FRA LUXEMBOURG

Kontekst

I oktober 2015 arrangerte European Agency for Special Needs and Inclusive Education en europeisk høring med tittelen «Inkluderende opplæring – Ta grep!» sammen med Luxembourgs kunnskapsdepartement. Det skjedde da Luxembourg hadde formannskapet i Rådet for Den europeiske union.

Syttito ungdommer fra 28 land over hele Europa, både med og uten behov for spesialundervisning og/eller nedsatt funksjonsevne, fikk mulighet til å diskutere inkluderende opplæring i sine skoler

og lokalsamfunn. De unge delegatene ga uttrykk for at de alt i alt var fornøyde med utdanningen sin, men fremhevet samtidig eksisterende mangler. Situasjonen som ble beskrevet av ungdommene, samt forslagene de kom med, ble oppsummert i form av *Anbefalingene fra Luxembourg*.

Den 23. november 2015 ble *Anbefalingene fra Luxembourg* presentert for de europeiske kunnskapsministrene, slik at de kunne ta dem med seg videre som utgangspunkt for fremtidig handling. Anbefalingene støtter implementering av inkluderende opplæring som det beste alternativet dersom forholdene ligger til rette for det. De er delt opp i fem hovedbudskap som ungdommene uttrykte i diskusjonene.

Anbefalinger

1. *Alt om oss, med oss*

Dette refererer til elevenes direkte medvirkning i avgjørelser som angår dem:

- Stemmene til unge mennesker og deres familier må bli hørt og tatt hensyn til når det skal tas avgjørelser som angår dem.

- Unge mennesker må bli spurt om hvilke behov de har.
- Ungdomsorganisasjoner bør involveres systematisk.

2. *Skoler uten hindringer*

Dette betyr at alle fysiske og tekniske hindringer må fjernes:

- En rekke hindringer har allerede blitt fjernet på skoler, men alle hindringer må fjernes, slik at det er fysisk mulig for alle å enkelt komme seg til og bevege seg rundt på lokale skoler.
- Skolebygninger som pusses opp eller moderniseres, må tilrettelegges med tanke på tilgjengelighet, og det må sikres at det finnes multifunksjonelle og/eller rolige områder på skolene. I tillegg må man øke tilgjengeligheten av fleksibelt undervisningsutstyr.
- Egnede tekniske hjelpemidler og undervisningsmaterieell må gjøres tilgjengelig i henhold til individuelle behov.

3. Bryte ned stereotyper

Dette handler om konseptet «normalitet» – dersom vi aksepterer at alle er forskjellige, hvem er da «normal»?

- Det å tilby lærere, skoleansatte, unge mennesker, familier og støttetjenester riktig informasjon om elevenes ulike behov er en forutsetning for å skape gjensidig respekt og toleranse.
- Mangfold må oppfattes som et positivt faktum. Det må skapes en felles forståelse for å «se nedsatt funksjonsevne som normalt».
- Alle er annerledes, og alle må bli akseptert. Toleranse er basert på det å forstå hverandre.
- Utdanningssystemet må være mer oppmerksomt på, og mer tolerant overfor, personer med nedsatt funksjonsevne.

4. Mangfold består av mange ulike deler, og inkludering får de ulike delene til å passe sammen

Det fjerde budskapet kommer fra et motto som brukes av unge mennesker:

- Alle må fokusere på det som *kan* gjøres, ikke på det som ikke kan gjøres.
- Utdanning må være fullt tilgjengelig, med respekt for alle elevers behov, og dette må være utgangspunktet for kvalitet i utdanningen for alle.
- Samarbeid mellom lærere og andre profesjonelle aktører, samt tilrettelegging av gode opplæringsmuligheter, er en viktig forutsetning.
- Tilrettelegging av nødvendig menneskelig og/eller teknisk støtte fra lærere og medelever er helt avgjørende.

5. Bli fullverdige borgere

Dette henger sammen med hvor viktig inkluderende opplæring er med tanke på å bli fullt integrert i samfunnet:

- Det er viktig å bli integrert i vanlige skoler – det er en forutsetning for å kunne bli integrert i samfunnet.
- Målet er at alle skal kunne finne sin plass i samfunnet.

Konklusjon

Anbefalingene fra Luxembourg er i tråd med og utfyller relevante, offisielle europeiske og internasjonale dokumenter innen området for spesielle behov og inkluderende opplæring. Ungdommene fremhevet inkluderende opplæring som et menneskerettighets spørsmål og satte sentrale begreper som normalitet, toleranse, respekt og tilhørighet i sentrum for diskusjonene sine. Hele dokumentet *Anbefalingene fra Luxembourg* er tilgjengelig på nettområdet til Inkluderende opplæring – Ta grep!:

<http://www.european-agency.org/luxembourg-recommendations>

